

Část první

DUCH SVATÝ:

OSOBNÍ

PŘÍTEL

RAVEN

Lekce 1

Dokonalá osoba

Když jsem se svou rodinou poprvé přijel na Filipíny, kde jsem měl převzít vedení vysoké školy Immanuel Bible College, personál a studentská rada pro nás připravili recepci. Nabízeli nám všechny místní lahůdky a atmosféra byla velice příjemná. Slyšel jsem, jak jeden ze studentů říká: „Já mám recepcce opravdu rád.“ Byl to den, na který se nezapomíná.

Zajímalo mě, jak bych se asi cítil, kdyby zapomněli, k čemu vlastně tu recepci uspořádali. Ale nezapomněli. Někdo povstal a řekl: „Jídlo i atmosféra tu sice jsou velice dobré, ale to není hlavní důvod, proč jsme se tady sešli. Přišli jsme, abychom přivítali našeho nového rektora, který s námi bude v dalších semestrech.“

Když jsem o tom později přemýšlel, připomnělo mi to jinou důležitější recepci - přijetí křtu v Duchu svatém. Mnoho lidí mluví o *požehnání*, které při křtu v Duchu svatém přijali, ale zapomínají na Boží *osobu*, která se na tom podílela..

Duch svatý je *dokonalou osobou*. A protože je dokonalou osobou, můžeme s ním mít osobní vztah. Takový vztah, který nás zcela uspokojí, naplní naše nejhlubší potřeby a připraví nás na to, abychom byli schopni zastávat

své místo v království Božím. V této lekci budeme zkoumat biblické důkazy o tom, že Duch svatý je osobou, a co to znamená pro nás.

osnova lekce

Jeho osobní vlastnosti
Jeho osobní úřady
Označení jeho osoby
Náš osobní vztah s ním

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- obhájit tvrzení: „Duch svatý je dokonalou osobou“ tím, že uvedeš, jak je jeho osoba označována, jeho osobní vlastnosti a jeho osobní úřady.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

- popsat, jaký osobní vztah můžeme mít s Duchem svatým na základě toho, že je osobou.

studijní činnost

1. Přečti si Úvod ke kursu na začátku této učebnice. Pomůže ti to porozumět významu kursu a tomu, jak provádět studijní cvičení v každé lekci.
2. Prostuduj si osnovu lekce a cíle lekce uvedené pro 1. lekci. Poznáš tak, čemu by ses měl snažit naučit při studiu této lekce.
3. Přečti si text lekce a vypracuj všechna cvičení, která představují rozvinutí lekce. Odpovědi na otázky zapiš do učebnice na vyhrazené místo. Kde se vyžadují delší odpovědi, použij poznámkový sešit. Zkontroluj si své odpovědi s odpověďmi uvedenými v závěru lekce.
4. Vypracuj si osobní test, který je uveden v závěru lekce a pečlivě si své odpovědi zkontroluj. Prohlédni si znovu všechna místa, kde ses dopustil chyb. Odpovědi jsou uvedeny na konci učebnice.

rozvinutí lekce

JEHO OSOBNÍ VLASTNOSTI

Úkol 1: *Najdi pravdivá tvrzení, která dokazují, že Duch svatý je osobou.*

Úvod

Když uvažuješ o osobě, máš pravděpodobně na mysli lidskou bytost většinou podobnou tobě samotnému, která dokáže přemýšlet, cítit a rozhodovat se. Schopnost poznat, cítit a volit nám byla dána Bohem a jsme stvořeni na jeho obraz. On je *ideálem* dokonalé osoby a my jsme pouze nedokonalými kopiemi. Nechceme tedy říct, že Duch svatý je osobou proto, že je podobný

DOKONALÁ OSOBA

nám. Spíše je to naše osobnost, která je modelována podle božského vzoru. Proto má i stejné základní vlastnosti: schopnost myslet, cítit a rozhodovat se.

Všechny tyto vlastnosti, které charakterizují osobnost, lze najít u Ducha svatého. Je živou bytostí. Je vlastně, jak později uvidíme, zdrojem a dárcelem života a jedno z jeho jmen je „Duch života“ (Ř 8,2).

Protože jsme zvyklí myslet na osobu jako na někoho, kdo má viditelné fyzické tělo, vytrácí se nám skutečný význam slova osoba, který se vztahuje k uvedeným vlastnostem osobnosti: schopnost poznávat, cítit a rozhodovat se. Znamená pro tebe ve tvém každodenním životě Duch svatý více, než jen nějakou neosobní sílu? Protože je dokonalou osobou, která dokáže myslet, cítit a rozhodovat se, může také dokonale sdělovat tvé touhy Bohu a jeho vůli tobě!

1 Na základě našeho rozboru v této části rozhodni, která z uvedených vět nejlépe doplňuje výpověď: Když říkám, že Duch svatý je osobou, mám tím na mysli,

- a) že je mi podobný.
- b) že má základní vlastnosti osobnosti.
- c) že je jak fyzickou, tak duchovní bytostí.
- d) že je duchovní bytostí.

Prozkoumejme nyní každou z vlastností osobnosti Ducha svatého a uvažujme, jaký význam mají pro nás.

Schopnost poznávat

Úkol 2: *Analyzuj uvedené citáty z Písma a urči, co odhalují, pokud jde o schopnost Ducha svatého poznávat.*

Jednou z hlavních vlastností osobnosti je schopnost poznávat. Tuto schopnost spojujeme s myslí. Boží slovo říká, že Duch svatý jedná rozumně a moudře:

Ten, kdo zkoumá srdce, ví, co je úmyslem Ducha; neboť Duch se přimlouvá za svaté podle Boží vůle (Ř 8,27).

Neboť kdo z lidí zná, co je v člověku, než jeho vlastní duch? Právě tak nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží. My jsme však nepřijali ducha

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom poznali, co nám Bůh daroval (1K 2,11-13).

Ve druhém z uvedených oddílů porovnává apoštol Pavel lidskou schopnost poznat člověka se stejnou schopností Ducha svatého v duchovní oblasti. Všimni si, že tato osobní vlastnost souvisí a lidský duchem, který přetrvává, a ne s jeho tělem, které pomine.

Prakticky tedy to, že Duch svatý zná vůli Boží a potřeby lidí, mu umožňuje, aby nám sloužil jako účinný Rádce. Tato skutečnost je dobře ilustrována v knize Skutků, když se první církve shromáždila v Jeruzalémě, aby našla řešení pro určité problémy. Tváří v tvář krizi, která mohla zničit jednotu církve, našli apoštolové a starší zdroj potěšení a vedení v Duchu svatém (viz 15. kapitola). Přítomnost Ducha vedla ke kompromisu, který byl potřebný, a apoštolové mohli napsat: „Toto jest rozhodnutí Ducha svatého a naše“ (Sk 15,28). Moudrost Ducha svatého a jeho božské poznání daly řešení, které uspokojilo židy, povzbudilo pohany a způsobilo, že se evangelium šířilo ještě mocněji.

Osoba je tedy někdo, kdo může poznávat a také být poznáván. Jak jsme viděli, Duch svatý obě tyto vlastnosti má. Zná tebe i mě lépe, než nás může znát kdokoli jiný a také my můžeme poznávat jej. To, jak dobře jej poznáš, bude záviset na tom, kolik se o něm dovíš ze svého každodenního obecnství s ním. Můžeš s ním jednat jako s náhodným známým anebo jako s velice blízkým přítelem. Mnozí upřímně říkají „Já ho znám,“ jenomže - pouze jako náhodného známého. Daleko méně je těch, kteří ho znají jako blízkého

DOKONALÁ OSOBA

přítele. Chceš ho poznat lépe? Čím více času s ním budeš trávit, tím lépe ho budeš znát.

2 Dokonči tuto větu: Schopnost *poznávat* je .....
charakteristikou Ducha svatého.

3 Na základě Ř 8,27 a 1K 2,10-11 vyber nejvhodnější dokončení této věty:
Duch svatý je schopen sloužit nám v našich potřebách v souladu s Boží vůlí,
protože zná

- a) potřeby lidu Božího.
- b) Boží vůli pro jeho lid.
- c) věci, po kterých lidé touží.
- d) všechno uvedené shora a), b) i c).
- e) věci uvedené v a) i b).

4 Čím vyjadřuje následující místo Písma vlastnost Ducha svatého: „Toto jest rozhodnutí Ducha svatého i naše“?

.....
.....

Schopnost cítit

Úkol 3. *Uved', co nám uvedená místa Písma říkají o schopnosti Ducha svatého cítit.*

Druhou vlastností osobnosti je *schopnost prožívat emoce* neboli schopnost *cítit*. City zahrnují schopnost milovat a trpět zármutkem a bolestí, a také zraňovat (včetně hněvu). Ze záznamů Bible můžeme vidět, že toto všechno prožívá Duch svatý, když pracuje mezi námi.

Láska, podobně jako poznání, se vyjadřuje v osobním vztahu. Potřebuje nějaký předmět. Abys mohl vyjádřit lásku, musíš být osobou. Právě tak by i vyjádření tvé lásky nemělo význam, kdyby nesměřovalo k nějaké jiné osobě.

Apoštol Pavel říká: „Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého“ (Ř 5,5). A na jiném místě mluví o „lásce, která je z Ducha“ (Ř 15,30).

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

Duch svatý je osobou, kterou můžeme milovat, která dokáže milovat nás a která dokáže milovat jiné skrze nás.

Při svém studiu jsem měl tendenci příliš často používat slovo *miluji*. Říkal jsem, že miluji dobré knihy, že miluji dobré jídlo a že miluji hudbu. Moje učitelka angličtiny s tím nesouhlasila. Pokaždé, když jsem řekl, že něco miluji, opravila mě.

Dodnes slyším její hlas: Můj bratře, tyto věci nemůžeš milovat. Milovat můžeš pouze osobu. Lásku musíme vyjádřit někomu, kdo na to reaguje.“ Měla tím na mysli jednoduše to, že láska je sdílením vlastních pocitů. Aby mělo takové sdílení skutečně smysl, musí je přijímat někdo, kdo je dokáže vyložit a ocenit a správně na ně reagovat.

Protože Duch svatý je dokonalou osobou, dokáže Boží lásku vyjadřovat a také ji vyjadřuje. Láska Ducha svatého je zřejmá již od okamžiku, kdy poprvé začal jednat s lidskou rodinou. Ve dnech Noeho bylo tak rozšířeno zlo, že Duch svatý byl „zarmoucen“ a prožíval bolest. V důsledku toho Bůh řekl: „Můj Duch se nebude s člověkem věčně zaneprazdňovat“ (Gn 6,3). Duch svatý může být zarmoucen, když se lidé dopouštějí hříchu a když se bouří, protože je schopen cítit. V tomto konkrétním případě lidé jeho lásku odmítli.

Mnoho lidí na lásku Ducha svatého nereagovalo a jeho reakce na jejich odmítnutí, jak později uvidíme, je dalším důkazem toho, že je osobou a že dokáže cítit. Duch svatý se může stát objektem špatného zacházení ze strany lidí. Pavel dává do protikladu skutky nevěřících se skutky těch, kdo již k poznání Krista dospěli. Nevěřící nejsou pod vládou Ducha svatého; jsou ovládnáni svou hříšnou přirozeností. Naproti tomu věřící prožívají proces

DOKONALÁ OSOBA

proměny a Duch svatý je tím, kdo vládne jejich životem. To, do jaké míry věřící podřídí svůj život vládě Ducha svatého, podle všeho rozhoduje o tom, jakých pokroků při své proměně v podobu Kristovu dosáhne (srov. Ř 8,5-15 a Ef 4,17-32). Avšak když nově obrácený ani po delší době na vedení Ducha svatého nereaguje a v jeho životě se i dále projevuje chování, které bylo charakteristické pro jeho starý život, Duch svatý tím může být zarmoucen (Ef 4,30).

Pamatuješ si, jak ses cítil, když ti někdo, koho miluješ, způsobil bolest nebo tě zarmoutil? Stejně tak se cítí Duch svatý, když ho zarmoucujeme my.

5 Najdi si uvedená místa v Bibli a vyjmenuj jednotlivé případy, kdy se lidé chovali k Duchu svatému špatně.

a Sk 5,3 .....

b Sk 7,51 .....

c Žd 10,29 .....

d L 12,10 .....

e Mt 12,31-32 .....

6 Přečti si Ef 4,25-32 a 5,1-7. Polož si otázku: „ Nejsem i já vinen tím, že zarmucuji Ducha svatého, když činím věci, které jsou špatné, anebo když nereaguji na jeho vedení tak, jak bych měl?“ Napiš si seznam oblastí, kde cítíš potřebu změnit své chování či postoj. Zaznamenej si to do svého sešitu.

Schopnost rozhodovat se

Úkol 4. *Z uvedených míst Písma vyber způsoby, jak Duch svatý koná svoji suverénní vůli v našem zájmu.*

Další důležitou vlastností osobnosti je schopnost rozhodovat se. Člověk, který byl stvořen k obrazu svého Stvořitele, je jedinou stvořenou bytostí, která má schopnost morálního rozhodování - schopnost činit rozhodnutí, která ovlivní jeho věčný osud. Osoba dokáže uplatňovat svou svobodnou vůli. Jak uvidíme ve 2. lekci, jednou z Božích vlastností Ducha svatého je jeho svrcho-

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

vanost, schopnost vykonávat nejvyšší moc nebo vůli. Kniha Skutků ukazuje, jak vypadá vůle Ducha svatého v akci.

Dobrym příkladem jednání Ducha svatého je pověření Barnabáše a Saula. Přečti si Sk 13,1-4. Barnabáš a Saul nemohli pochybovat, že Duch svatý je osoba - povolal je a veřejně oddělil pro konkrétní úkol. Jeho čistě osobní poselství k nim bylo důkazem, že je něčím více než pouhou Boží mocí sestupující na ně, aby je pomazala pro práci, kterou jim Bůh světil. On byl a je božskou osobou, která si vybírá toho, koho chce, podle své vlastní svrchované vůle.

7 Přečti si následující místa z 8.kapitoly k Římanům a doplň každou větu tak, abys ukázal, jakým způsobem vykonává Duch svatý svou svrchovanou vůli.

a Ř 8,5 nás učí, že Duch svatý má .....

b Ř 8,9 ukazuje, že Duch svatý vykonává svou .....

c Ř 8,26 ukazuje, že Duch svatý se za nás .....

Tato pravda ti není neznámá, pokud jsi obeznámen s duchovními dary. Pavel nás učí, že Duch svatý rozděluje své dary údům církve, jak sám chce (1K 12,7-11). Jinými slovy Duch svatý si vybírá jednotlivce, skrze které pak dary Ducha působí. Tato uvážená volba je osobním rozhodnutím Ducha

DOKONALÁ OSOBA

svatého. Každý projev daru Ducha je zároveň projevem toho, že Duch svatý je osobnost.

8 Následující výpovědi se týkají osobnosti Ducha svatého. Jestliže je daná výpověď PRAVDIVÁ, zakroužkuj písmeno, které jí předchází.

a Duch svatý je živá bytost s vlastnostmi osobnosti.

b Základními vlastnostmi osobnosti podle této lekce jsou schopnosti poznávat, cítit a rozhodovat se.

c Skutečnost, že Duch svatý nemá fyzické tělo, mu brání být úplnou osobou.

d Duch svatý vykazuje charakteristické rysy osobnosti, spojené se schopností cítit.

e Duch svatý vyjadřuje svou schopnost cítit jak svými city k nám, tak svou reakcí na náš vztah k němu.

f Náš vztah s Duchem svatým je osobním vztahem.

g Duch svatý rozděluje své dary v církvi podle toho, jak si vyberou ti, kdo je přijímají.

h V 1K 2,10-11 vidíme, že schopnost poznávat je osobní vlastností jak Ducha Božího, tak ducha člověka.

JEHO OSOBNÍ ÚŘADY

Úkol 5. *Uved' příklady, jak Duch svatý působí ve svém úřadě Učitele, Správce a Utěšitele.*

Dokážeš si představit úřad, který je zřízen bez toho, že by se plánovalo jeho obsazení konkrétní osobou? Úřady vždycky zastávají osoby. Protože i Duch svatý je osobou, může působit jako Učitel, Správce a Utěšitel.

Úřad Učitele

Bylo mnoho věcí, kterým chtěl Ježíš své učedníky naučit, ale nebyli ještě připraveni je přijmout. Proto zaslíbil, že jim pošle jiného Učitele.

Ti, kdo studují Písmo, vědí, že Bible by neměla skutečný duchovní dopad, nebýt osobní učitelské služby Ducha svatého. On je ten kdo osvětluje její pravdy a aplikuje její lekce do každodenního života.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

Když Ježíš učil o budoucí službě Ducha svatého, řekl: „Ale Přímluvce, Duch svatý. . . ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl“ (J 14,26). Mimo to Ježíš prohlásil o Duchu svatém toto: „On o mně vydá svědectví“ (J 15,26). Nakonec uzavřel své poselství dalším popisem díla Ducha svatého u Jana 16,13-15:

On vás uvede do veškeré pravdy. . . A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mě.

Můžeme očekávat, že Duch svatý nám bude osvětlovat Boží slovo a pomůže nám porozumět, jak aplikovat Kristova slova v každodenním životě. V období krize nám připomene Kristova slova povzbuzení (Mk 13,11). Nadto nás povede k duchovní zralosti tak, že nás bude uvádět do veškeré pravdy. Zjeví nám i budoucí věci a pomůže nám reagovat na vzniklé situace tak, abychom svým životem oslavili Krista (Tt 2,11-14).

Někdy se učitel a žák sblíží do takové míry, že mezi nimi vznikne vztah jako mezi členy rodiny. Já sám jsem měl studenty, kteří mě představovali svým rodičům anebo přátelům. Když říkali: „To je můj učitel,“ říkali to způsobem, který odrážel zvláštní úzký vztah. Oč více to platí pro tvůj vztah k Duchu svatému, který tě vyučuje. Můj Učitel, Duch svatý, je dokonalá osoba, která má osobní vztah se mnou.

9 Když Písmo říká, že nás Duch svatý naučí všemu, můžeme to vykládat tak, že

- a) nepotřebujeme žádné vyučování, kromě toho, které přijímáme od Ducha svatého.
- b) když přijmeme Ducha svatého, pochopíme všechno.
- c) Duch svatý nás při studiu Božího slova vede a objasňuje nám jeho pravdy.

Úřad Správce

I když se kniha Skutků nazývá *Skutky apoštolů*, vhodnější název by byl *Skutky Ducha svatého*. Když v den Letnic sestoupil Duch svatý, stal se *správce* nebo ředitelem církve. Kniha skutků představuje Ducha svatého jako správce, který měl na starosti všechno, co se dělo v první církvi. Jaké byly alespoň některé jeho činnosti jako správce? Duch svatý byl nápomocen při Filipově službě osamělému eunuchovi, který cestoval přes poušť. *Přikázal* Filipovi, aby se připojil k eunuchovu vozu a aby mu svědčil (Sk 8,26-40).

DOKONALÁ OSOBA

10 Jaký byl okamžitý výsledek Filipova svědectví eunuchovi?

.....

Duch svatý *poslal* Petra proti jeho vůli, aby sloužil pohanskému setníkovi (Sk 10,19-48).

11 Jaký byl hlavní nebo okamžitý výsledek Petrovy služby setníkovi a všem, kteří slyšeli zvěst v jeho domě?

.....

Duch svatý *oddělil* Barnabáše a Saula od jejich služby v Antiochii a pověřil je misijní prací (Sk 13,1-3). On také způsobil jednotu na Jeruzalémském koncilu tak, aby evangelium mohlo být účinně zvěstováno jak Židům, tak pohanům (Sk 15), čímž dal poselství evangelia univerzální charakter.

Když se Pavel pokoušel dostat do Asie a kázat tam evangelium, *zakázal* mu to Duch svatý, který mu tam *nedovolil* jít (Sk 16,6-7). Budeš-li číst dále, uvidíš, že Bůh měl právě v tomto období pro Pavla zcela jiný plán.

Pavel veřejně potvrdil správcovské vedení Ducha svatého, když v Efezu připomněl starším, že to byl Duch svatý, který je *pomazal* a světil církev do jejich péče (Sk 20,28). Všechny tyto správní funkce Ducha svatého potvrzují, že Duch svatý je dokonalou osobou, kterou Kristus poslal, aby řídila záležitosti církve.

12 Na základě předchozího rozboru zvol nejlepší odpověď na následující otázku. Co způsobilo, že Filip, Petr a Pavel poslechl ve výše uvedených situacích vedení Ducha svatého?

- Měli s ním osobní vztah a důvěřovali mu.
- Byli přinuceni ho poslechnout.
- Věděli dopředu, jak to dopadne.

Úřad Utěšitele

Když Ježíš odcházel z této země do nebe, jeho učedníci byli sklíčeni. Bez něj byli bezmocní, a proto jim řekl: „... já požádám Otce a on vám dá jiného Přímluvce, aby byl s vámi na věky“ (J 14,16). Tento titul pochází z řeckého slova *paraklétos* a do češtiny se obvykle překládá jako *utěšitel*, *pomocník* nebo *přímluvce*. Řeční badatelé zdůrazňují, že slovo, které je zde přeloženo jako

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

jiný, znamená „jiný stejného druhu“. Duch svatý bude osobou, která je odlišná od Krista, ale bude „stejného druhu“ jako Kristus, to znamená, že bude úplnou a dokonalou osobou.

Kristus slíbil osobu! Neslíbil pouze potěšení, pomoc a radu - slíbil *Utěšitele, Pomocníka a Rádce!*

13 Přečti si J 14,15-18.26; 15,26; 16,12-15 a doplň následující věty:

- a** Ježíš slíbil svým učedníkům, že je nezanedchá .....
to znamená bezmocné, ztracené a opuštěné.
- b** Ježíš slíbil, že Otec pošle jiného .....
aby navždy zaujal jeho místo.
- c** Služba Ducha svatého bude spočívat v tom, že .....
- d** Ježíš řekl, že když přijde tento jiný Přímluvce, uvede ty, kteří patří jemu,
do ..... a oslaví .....

14 Přiřaď vždy činnost (levý sloupec) k funkci Ducha svatého, kterou popisuje (pravý sloupec).

.... a Připomíná nám Ježíšova slova, uvádí nás do veškeré pravdy a objasňuje nám Boží slovo	1) Učitel
.... b Zaujímá místo někoho jiného jako Pomocník, Rádce a důvěryhodný Přítel	2) Správce
.... c Vede a řídí činnost církve	3) Utěšitel

OZNAČENÍ JEHO OSOBY

Úkol 6. *Uved' příklady označení osoby Ducha svatého.*

Kromě vlastností a úřadů, které dokazují, že Duch svatý je osobnost, Bible mu přiděluje osobní jména a odkazuje na něj osobními zájmeny.

DOKONALÁ OSOBA

Jméno *Duch svatý* se v Bibli objevuje více než devadesátkrát. Je to jeho osobní jméno a vyjadřuje jeho základní charakter.

Nyní se podívejme, jak odhaloval osobnost Ducha svatého Ježíš. Všimněme si také, že za osobu se označil sám Duch svatý.

Jak nám ho zjevuje Ježíš

Podívejme se nyní blíže na Ježíšovo zaslíbení, které mluví o příchodu Ducha svatého (J 14, 15, 16). Tím že Ježíš užívá osobní jméno a osobní zájmeno, jednoznačně potvrzuje, že Duch svatý je osobností.

„. . . a já požádám Otce a on vám dá jiného *Přímluvce*, aby byl s vámi navěky“ (J 14,16). „Až přijde *Přímluvce*. . . *ten* o mně vydá svědectví“ (J 15,26). „Jakmile však přijde *on*, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít“ (J 16,13).

Z těchto míst je zřejmé, že Ježíš chtěl, aby jeho učedníci pochopili, že posílá *osobu*, která má zaujmout jeho místo. Třikrát zde používá osobního označení *Přímluvce* anebo *Utěšitel*. Kromě toho používá v souvislosti s Duchem svatým osobní zájmeno *on*. Mohl by prostě toto osobní zájmeno vynechat anebo použít nějaké neutrální označení jako *duch*, ale Ježíš toto osobní označení opakuje. Myslím si, že Ježíš tím chtěl zdůraznit, že Duch svatý je *osobou* a že jedná jako osoba.

Jak se nám zjevuje sám

Napadlo tě již, že všechny tyto biblické verše byly inspirovány Duchem svatým (2Pt 1,20-21)? To znamená, že kromě toho všeho, co zde již bylo řečeno, Duch svatý, který je hybnou silou zjevení, sám zjevuje, že je dokonalou osobou. Dalším důkazem je skutečnost, že mluví o tom, co činí, z osobního hlediska. Jasně a přímo to vyjadřuje zmínka, kterou jsme již uvedli. Je to věta samotného Ducha svatého: „Duch svatý řekl, ‚Oddělte *mi* Saula a Barnáše k dílu, ke kterému jsem je povolal‘“ (Sk 13,2).

Jak nám ho zjevuje apoštol Pavel

Ve své pozoruhodné stati, kterou můžeme nazvat *Život podle Ducha* v Ř 8,1-27, Pavel odkazuje na Ducha svatého osobním zájmenem mužského

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

rodu *sám* (verše 16 a 26 podle originálních textů). Nepoužívá zájmeno středního rodu - samo, ale místo toho volí označení, které dokazuje, že ten, kdo dosvědčuje našemu duchu, že jsme dětmi Božími a přimlouvá se za nás, je *osobou*. Apoštol chtěl, abychom porozuměli skutečnosti, že ten, kdo ovládá naši mysl, vytváří v nás život, činí náš vztah s Ježíšem živý a pomáhá nám v modlitbách, má charakteristické rysy osobnosti, což nám umožňuje mít s ním osobní vztah.

15 Přiřaď každému tvrzení (levý sloupec) osobu, kterou popisuje (pravý sloupec).

... a Mluvil o Utěšiteli, který má přijít, a odkázal na něj osobním zájmenem on.	1) Ježíš
... b Řekl: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, ke kterému jsem je povolal.“	2) Duch svatý
... c Řekl: „Až přijde Přímluvce, ten o mně vydá svědectví.“	

16 Vyjmenuj označení osoby Ducha svatého, o kterých jsme zde mluvili a která lze použít jen pro *osobu*.

.....

NÁŠ OSOBNÍ VZTAH K NĚMU

Úkol 7. Najdi správné vysvětlení vztahu, který máme s Duchem svatým, známe-li jej jako osobu.

Je celá řada důvodů, proč je důležité, abychom poznali Ducha svatého jako dokonalou osobu. Jedním z nich je skutečnost, že takové poznání prohlubuje náš vztah k němu.

Církev by se mohla vyhnout mnoha problémům v používání duchovních darů, kdybychom se snažili poznat osobu Ducha svatého *dříve*, než zatoužíme po obdržení a projevech jeho darů. Poznání osoby Ducha svatého by v nás mělo vyvolat hlubokou touhu po tom, abychom se mu líbili a aby si nás

DOKONALÁ OSOBA

používal. Toto poznání by v žádném případě nemělo, a ani nemusí omezovat působení duchovních darů.

Správný vztah

Viděl jsi znovu důkazy, které ukazují, že Duch svatý je osobou, která *poznává*. Toto vědomí by ti mělo poskytnout pevný základ pro to, abys začal o svých problémech mluvit s ním a dovolil mu, aby ti ukazoval, jak je máš vyřešit.

Uvažoval jsi také o důkazu, že Duch svatý je bytost, která *cítí*. Tento důkaz ti pomůže nahlédnout do věcí, po kterých on touží. Neměl bys již přemýšlet o tom, jak využít Ducha svatého k tomu, aby naplňoval tvé touhy, ale spíše bys mu měl dovolit, aby on si používal tebe k naplnění svých tužeb. Nyní by ses na něj měl dívat jako na milující a citlivou bytost, která může být naším špatným jednáním zarmoucena. Pak by pro tebe bylo daleko důležitější snažit se líbit jemu, ne sám sobě.

Víš už tedy, že Duch svatý je schopen volit a rozhodovat se. Jeho poznání je neomezené a ví, co je pro tebe nejlepší. Kromě toho si tě *vyvolil* a zmocnil si tě k tomu, abys byl jeho svědkem. Věřím, že si budeš jeho darů velmi vážit. Ale kéž bys více než dary vždycky ctil a oceňoval Dárce.

Smysluplný vztah

Velmi důležitý pro poznání Ducha svatého jako osoby je také fakt, že *vztah* znamená pro věřícího více než pouhou *zkušenost*. Když člověk pozná moc Ducha svatého, přináší to sebou určité vzrušující zkušenosti, ale do skutečně smysluplného vztahu s ním člověk vstupuje pouze tehdy, když ho pozná jako osobu. Takový vztah je něčím, co se rozvíjí. Přináší sebou nejen poznání duchovních výsad, ale také poznání duchovní zodpovědnosti. Pavel mluví o progresivním charakteru tohoto vztahu ve 2K 3,18: „Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě - to vše mocí Ducha Páně.“

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

Dobrou ilustrací této skutečnosti je způsob, jak se kdo dívá na křest v Duchu svatém (Sk 2,4). Je-li člověk *zaměřen na zkušenost*, bude křest chápat jako něco, co končí samo v sobě. Když *to* jednou přijme, cítí, že dosáhl svého cíle. Když se však na druhé straně dívá na křest v Duchu svatém jako na něco, co zahrnuje osobu Ducha svatého, poznává, že každý den může tento vztah rozvíjet. Tento vztah se může rozvíjet nepřetržitě, tak dlouho, jak dlouho člověk žije a touží být naplňován Duchem svatým (Ef 5,18). Pamatuj si: Ježíš slíbil, že Duch svatý přijde, aby byl s námi navěky (J 14,16).

Jestliže jsi byl orientován spíše na zkušenosti, nyní je vhodná chvíle, abys poznal osobní vztah s Duchem svatým. On touží po tom, abys byl tak plný jeho přítomnosti, že tvojí nejhlubší touhou bude líbit se jemu a činit jeho vůli.

17 Zkoumej na základě studia uvedených příkladů svůj vlastní vztah s Duchem svatým. Před každou větou, která je *orientována na vztah*, napiš 1 a před každou větou, která je *orientována na zkušenost*, 2.

- ... a „Když jsem přijal křest v Duchu svatém, pocítil jsem, že jsem dosáhl hranice svého duchovního růstu.“
- ... b „Od té doby, co jsem přijal Ducha svatého, prožívám duchovní růst. Každý den sebou přináší sladší a bohatší obecenství s Pánem.“
- ... c „Nemůžu se již dočkat probuzeneckého shromáždění, které bude příští týden, protože toužím po požehnání. Zatímco se mezi jednotlivými zvláštními shromážděními cítím velice znechucen a uvolňuji místo svému starému „já“, když zavane Duch, zapomenu na všechno a prožívám jenom své požehnání.“

DOKONALÁ OSOBA

... d „Přítomnost Ducha svatého v mém životě je zdrojem mé síly. Od doby, kdy vstoupil do mého života v plnosti křtu, jsem duchovně dozrál. Nyní je mým cílem líbit se jemu.“

18 Na základě naší diskuse v této části lekce řekni, které tvrzení nejlépe vysvětluje vztah, který máme k Duchu svatému, když ho poznáme jako osobu? Jestliže jej známe jako osobu, která by měla ovládat náš život, budeme se snažit

- a) mít hlubší zájem o duchovní zkušenosti, které máme a o to, jak se při nich cítíme.
- b) o to, abychom se líbili jemu a abychom byli každý den více ovládnáni Duchem svatým a méně naší hříšnou přirozeností.
- c) více si uvědomovat jeho přítomnost v našem životě jako zdroj síly a pomoci.
- d) o to, abychom lépe dokázali vybrat duchovní dar, který bychom chtěli mít.

osobní test

Po opětovném pročtení lekce vypracuj tento osobní test. Pak porovnej své odpovědi s těmi, které uvádíme v závěru této učebnice. Každou otázku, na kterou odpovíš nesprávně, si zopakuj.

PRAVDIVÉ - NEPRAVDIVÉ. Je-li uvedené tvrzení pravdivé, napiš do vyhrazeného prostoru **P**. Je-li nepravdivé, napiš **N**.

- ... 1 O Duchu svatém je řečeno, že je osobnost, protože má vliv a moc.
- ... 2 Schopnost vědět, cítit a rozhodovat se jsou třemi vlastnostmi osobnosti, které má Duch svatý.
- ... 3 Duch svatý dokáže vyjadřovat lásku Boží a také ji vyjadřuje.
- ... 4 Schopnost volby je vyjádřením té části osobnosti, která se jmenuje vůle.
- ... 5 Duch svatý zastává především úřad soudce.
- ... 6 Duch svatý má tři důležité úřady: Učitel, Správce a Utěšitel
- ... 7 Za osobnost považujeme to, co má jméno.
- ... 8 Písmo používá v souvislosti s Duchem svatým neosobní označení.

RÁDCE, UČITEL A PŘÍVODCE

- .... **9** Ježíš mluvil o Duchu svatém jako o osobě, a když o něm mluvil, používal osobní zájmena a osobní jména.
- .... **10** Apoštol Pavel psal ve svých epištolách o Duchu svatém jako o osobě, přičemž používal osobní zájmena mužského rodu.

DOPLNĚNÍ. Doplň na vynechaná místa jedno z uvedených slov, aby věty byly úplné.

dokonalý
tužby

vztah
zralost

zkušenost
problémy

11 Jestliže poznáš Ducha svatého jako osobu, můžeš se s ním dělit o své ..... a dovolit mu, aby ti ukázal, jak je řešit.

12 Když dospěješ k okamžiku, že si uvědomíš, že Duch svatý je emocionální bytost, měl bys také pochopit, že má ..... a měl bys ses snažit líbit jemu a ne sobě.

13 Lidé, kteří jsou orientováni na ..... mají tendenci chápat křest v Duchu svatém jako něco, co je ukončené samo v sobě.

14 Ti, kteří se na křest v Duchu svatém dívají jako na zkušenost, která zahrnuje osobu, mají tendenci být orientováni na .....

15 Jestliže člověk skutečně ocení možnosti, které otvírá křest v Duchu svatém, měl by začít vztah, který povede k progresivnímu křesťanskému .....

16 Když říkáme, že Duch svatý je ..... osobou, máme tím na mysli, že má všechny vlastnosti, které nám umožňují mít s ním osobní vztah.

KRÁTKÉ ODPOVĚDI. Zodpověz následující otázky co nejstručněji.

17 Vyjmenuj tři osobní vlastnosti Ducha svatého, které jsme studovali v této lekci.

.....

DOKONALÁ OSOBA

18 Vysvětli, jak působí vztah lásky s Duchem svatým.

.....
.....

19 Vyjmenuj tři způsoby, jak může člověk ublížit Duchu svatému, což zjevuje jeho schopnost cítit.

.....

odpovědi na studijní otázky

Odpovědi na studijní otázky nejsou uvedeny v běžném pořadí, a nemůže se tedy stát, že náhodou uvidíš odpověď na následující otázku. Podívej se vždycky pouze na číslo, které potřebuješ a snaž se nedívat dopředu.

10 Eunuch přijal zvěstované slovo, byl pokřtěn a pokračoval ve své cestě radostně.

1 b) Má základní vlastnosti osobnosti.

11 Přijali zvěstované slovo, byli naplněni Duchem svatým a byli pokřtěni.

2 osobní

12 a) Měli s ním osobní vztah a důvěřovali mu.

3 e) skutečnosti uvedené v a) i b).

13 a osiřelé

b Přímluvce, Utěšitel, Pomocník

c učit a připomínat, co Ježíš řekl

d veškeré pravdy, Ježíše

4 Zjevuje to, že má poznání k tomu, aby našel a poskytl řešení. Byl schopen sdělit toto poznání apoštolům.

RÁDCE, UČITEL A PRŮVODCE

- 14 a 1) Učitel
b 3) Utěšitel
c 2) Správce

5 Duchu svatému můžeme:

- a lhát
b klást odpor
c ubližovat
d rouhat se mu (což je nejvážnější ze všeho)
e mluvit a hřešit proti němu

- 15 a 1) Ježíš
b 2) Duch svatý
c 1) Ježíš

6 Tvoje odpověď

16 Duch svatý (osobní jméno), Utěšitel, on, mne, já.

- 7 a chce nebo touží.
b ovládá.
c přimlouvá se.

- 17 a 2) zkušenost
b 1) vztah
c 2) zkušenost
d 1) vztah

- 8 a Pravdivé
b Pravdivé
c Nepravdivé
d Pravdivé
e Pravdivé
f Pravdivé
g Nepravdivé
h Pravdivé

DOKONALÁ OSOBA

18 b) více se soustředit na to, abychom se líbili jemu.

c) více prožívat jeho přítomnost.

9 c) Duch svatý nás vede při studiu Božího slova a činí nám jeho pravdy srozumitelné.